

**Чернігівський обласний інститут післядипломної
педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського**

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою ЧОІППО
імені К.Д. Ушинського
від 23.02.2021 р. Протокол № 1
Голова вченої ради

В. ДОВБНЯ

наказом інституту
від 23.02.2021 р. № 17
Ректор

А. ЗАЛІСЬКИЙ

ПОЛОЖЕННЯ

**про академічну доброчесність науково-педагогічних,
педагогічних працівників, працівників закладів освіти, що
здійснюють підвищення кваліфікації, та здобувачів вищої освіти**

Чернігів, 2021

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, педагогічних працівників, працівників закладів освіти, що здійснюють підвищення кваліфікації, та здобувачів вищої освіти (далі – Положення) укладено з урахуванням вимог Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Статуту Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського (далі – Інститут), Правил внутрішнього трудового розпорядку Інституту.

1.2. Положення визначає основні вимоги щодо дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу та наукової (творчої) діяльності Інституту під час навчання, викладання, реалізації досліджень, забезпечення якісних освітніх послуг та спрямоване на забезпечення довіри до результатів навчання та наукових (творчих) досягнень учасників освітнього процесу.

2. Поняття академічної доброчесності та основні принципи її дотримання.

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень, запобігання порушенням освітнього процесу.

2.2. Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними працівниками передбачає:

- покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розпрацювань, проєктів, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- самостійне виконання завдань, визначених вимогами до результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

2.3. Порушенням академічної доброчесності вважають:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, здобутих іншими особами, як результатів власного

дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;
- вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

2.4. Учасники освітнього процесу забезпечують академічна доброчесність шляхом:

- утвердження позитивного іміджу інституту, примноження його традицій;
- дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків;
- запобігання корупції, хабарництву;
- збереження, поліпшення та раціонального використання навчально-матеріальної бази закладу;
- дотримання законодавства щодо академічної доброчесності та цього Положення;
- дотримання норм про авторські права;
- надання правдивої інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності;
- невідворотності відповідальності.

2.5. Інститут уживає заходів для ознайомлення науково-педагогічних, педагогічних працівників, працівників закладів освіти, що здійснюють підвищення кваліфікації, здобувачів вищої освіти із поняттями та вимогами академічної доброчесності та цим Положенням.

2.6. Інститут уживає заходів щодо запобігання академічного плагіату в контрольних, творчих, кваліфікаційних роботах, наукових дослідженнях, публікаціях учасників освітнього процесу, що полягають у здійсненні технічної перевірки за допомогою спеціалізованих програмних засобів, які використовуються в Інституті, та експертної оцінки щодо відсутності/наявності академічного плагіату.

2.7. Проходження перевірки наукових, навчально-методичних матеріалів тощо, які рекомендовані до зараховування як результат навчання, друк/оприлюднення, надання рецензії, експертний висновок тощо, контролюють проректори, завідувачі кафедр, відділів, секретар вченої ради Інституту, головні редактори/відповідальні секретарі видань, які в разі виявлення факту порушення академічної доброчесності попереджають автора (авторів) про це.

3. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

3.1. Учасники освітнього процесу несуть відповідальність за порушення академічної доброчесності відповідно до вимог законодавства України та цього положення.

3.2. Дії, у яких наявні ознаки порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, можуть бути підставою для притягнення особи до дисциплінарної, цивільно-правової, адміністративної, кримінальної відповідальності у випадках та порядку, установлених законодавством.

3.3 За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні працівники Інституту можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- попередження;
- виведення зі складу колегіальних органів управління Інституту або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;
- позбавлення почесних звань, нагород тощо, присуджених закладом освіти;
- відмова в рекомендації щодо присвоєння вченого звання, наукового ступеня тощо.

3.4. За порушення академічної доброчесності працівники закладів освіти, що здійснюють підвищення кваліфікації, здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої (навчальної) програми;
- повторне написання/створення робіт (творчих, практичних, лабораторних тощо), передбачених після закінчення навчального процесу;
- відмова у видачі документів, що засвідчують виконання освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

3.5. Учасник освітнього процесу не притягується до відповідальності за одноразове порушення академічної доброчесності, якщо визнає своє порушення, виконає умови передбачені освітнім процесом (навчальною програмою, навчально-тематичним планом, вимогами редакції видань тощо) і виправить порушення.

4. Комісія з питань академічної доброчесності

4.1. Із метою дотримання академічної доброчесності в Інституті створена Комісія з питань академічної доброчесності (далі – Комісія). Склад та термін роботи Комісії визначається рішенням вченої ради та затверджується наказом ректора.

Комісія з питань академічної доброчесності – незалежний орган для розгляду питань, пов'язаних із порушенням Положення та моніторингу щодо дотримання всіма учасниками освітнього процесу морально-етичних норм поведінки та правових норм цього Положення.

4.2. Комісія на засіданні розглядає питання порушення норм цього Положення за потребою або ж за заявою учасників освітнього процесу.

Комісія може залучати до експертизи фахівців із відповідної галузі знань, а також використовувати технічні та програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою.

4.3. Кожна особа, стосовно якої є звернення про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися зі всіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності;
- особисто або через представника надавати Комісії усні та письмові пояснення.

4.4. Рішення Комісії приймається відкритим голосуванням і вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше ніж половина присутніх на засіданні.

4.5. За результатом проведеного засідання Комісія готує висновок щодо підтвердження чи спростування факту порушення академічної доброчесності. Висновок подають ректорові Інституту впродовж трьох днів для подальшого розгляду і прийняття рішення.

4.6. Комісія запобігає порушенням академічної доброчесності шляхом проведення лекцій, семінарів, консультацій та інших колективних та індивідуальних форм комунікації з учасниками освітнього процесу.

4.7. У своїй діяльності Комісія керується чинним законодавством, що регулює питання, пов'язанні з академічною доброчесністю, та цим положенням.

5. Прикінцеві положення

5.1. Положення про систему забезпечення академічної доброчесності в освітній діяльності Інституту вводиться в дію наказом ректора за рішенням Вченої ради Інституту.

5.2. Зміни та доповнення до Положення вводяться в дію наказом ректора на підставі рішення Вченої ради Інституту.

5.3. Учасники освітнього процесу ознайомлюються і дотримуються цього Положення після його затвердження й оприлюднення на сайті Інституту, а в подальшому – під час прийому на роботу та зарахування на навчання (здобувач вищої освіти).

5.4. У тексті Положення використано інформацію з відкритих джерел.